

Vindholmen eiendom AS c/o Arendals
Fossekompani ASA

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ildikó Nordensvan, 37 01 75 51

Postboks 280
4803 ARENDAL

Engangstillatelse til heving av vrak ved Vindholmen

Fylkesmannen i Agder gir Vindholmen eiendom AS (tidligere Arendal Industrier AS) engangstillatelse til berging av lektere ved Vindholmen etter forurensningsloven § 11, jf. § 16 og forurensningsforskriften § 22-6. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt. Tillatelsen gjelder fra dags dato.

Fylkesmannen fatter vedtak om gebyr på kr 32 800,- for behandling av saken.

Vedtakene kan påklages av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker.

Vi viser til tiltaksplan for opprydding i forurenset sjøbunn ved det tidligere skipsverftet på Vindholmen, gnr. 509, bnr. 240 i Arendal kommune. Tiltaksplanen er datert 30.09. 2018 og inneholder søknad om tillatelse til berging av lektere. Vi viser også til beskrivelse av havarister på Vindholmen av 13.09.2018 og tilleggsinformasjon, mottatt 21.12.2018.

Vedtak om tillatelse

Fylkesmannen i Agder gir med dette Vindholmen Eiendom AS tillatelse til berging av lektere ved Vindholmen etter lov 13.03.1981 nr. 6 om vern for forurensning og om avfall (forurensningsloven) på visse vilkår. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. forurensningsloven § 16. Tillatelse til mudring og plassering av materiale fra fartøy gis med hjemmel i forskrift 01.06.2004 om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) § 22-6, jf. § 22-1 første ledd. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brev.

Fylkesmannen i Agder har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Vi vurderer det slik at berging av vrak med tilhørende mudring vil ha stor samfunnsnytte, samtidig som tiltaket vil kunne medføre miljømessige ulemper.

Det er som følge nødvendig å sette vilkår for å begrense disse ulempene mest mulig. Ved fastsettingen av vilkårene har Fylkesmannen i Agder videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om vedtak av gebyr i brev av 18.12.2018. Vi varslet sats 6 for behandling av saken. Bedriften skal betale kr 32 800,- i gebyr for tillatelsen iht. sats 6 i 2019, jf. forurensningsforskriften § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møte og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstilling av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner inngår også. Samlet ressursbruk er ca. 1 ukeverk.

Hjemmel for vedtaket vil være forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura med innbetalingsblankett.

Generelt om tillatelser etter forurensningsloven

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter tiltakshaveren å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften viser vi til www.regelhjelp.no, vi viser også til Miljødirektoratets hjemmesider på internett www.miljodirektoratet.no.

Fylkesmannen forutsetter at tillatelser for øvrige konsesjonspliktige forhold foreligger før denne tillatelsen tas i bruk. Fylkesmannen forutsetter også at inngrep og tiltak er i samsvar med gjeldende reguleringsplaner og at det er innhentet nødvendige tillatelser/dispensasjoner for tiltaket for eksempel etter plan- og bygningsloven. Endringer i forhold til plan, som kan gi forurensningsmessige virkninger, skal forelegges Fylkesmannen.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Ansvarsforhold

Tiltakshaver, Vindholmen eiendom AS, er ansvarlig for at tiltakene gjennomføres i henhold til vilkårene i tillatelsen. Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver for ansvaret for innhenting av tillatelser etter annet lovverk eller fra berørte grunneiere og rettighetshavere med mer.

Bakgrunn og søknaden

I forbindelse med supplerende undersøkelse og planlegging av tiltak i forurensede sedimenter ved Vindholmen ble det oppdaget lektervrak i sjøbunnen sommeren 2018. Vrakene ligger i øst-vestlig retning ut fra land (angitt posisjonen er 58° 28.15336 N og 8° 48.16062 Ø). Dykkerinspeksjon i september avdekket at det trolig er to ganske identiske vrak, to stallektere, som ligger på bunnen. Lengden på vrakene er ca. 24 meter, bredde 7-8 m og høyde ca. 5 m. Grunneste punkt på vrakene er ca. 0,5 m på laveste lavvann, jf. rapport fra Agder dykk AS.

Søknad om å fjerne vrak er basert på beskrivelse fra AquaSub (jf. Aquasub AS, dok.nr.2018/037, 13.9.2018) som er lagt til grunn ved behandling av søknaden.

Det ble gjennomført miljøtekniske undersøkelser i sedimenter utenfor Vindholmen i 2001, 2011, 2016 og 2018¹. Disse undersøkelsene viser at sedimentene utenfor Vindholmen er forurenset. Det er påvist høye konsentrasjoner av tungmetallene (kobber, nikkel og sink), PAH-forbindelsene og TBT. Risikovurderingene av sediment viser også at det er risiko for spredning til miljøet av flere metaller og organiske miljøgifter. Det er gjort vurderinger av risiko for human helse. I rapportene konkluderes det med at sedimentene utgjør helserisiko pga. høye konsentrasjoner av bl.a. TBT. Høyeste målte PCB-konsentrasjon i sediment rundt Løkholmen utgjør også helserisiko.

Saksgang og forhåndsvarsling

Høringsuttalelser

Tiltaksplan, inkludert søknad om fjerning av vrak har vært på offentlig høring i perioden fra 25.10.2018 til 19.11.2018. Det kom fire uttalelser som er oppsummert under:

Fiskeridirektoratet, region Sør har vurdert søknaden ut fra akvakultur- og fiskeriinteresser, inkludert marint biologisk mangfold, i området. I følge direktoratets karttjeneste på nett <https://kart.fiskeridir.no> er det ikke registrert fiskeriinteresser eller marint biologisk mangfold der opprydding skal finne sted. Fiskeridirektoratet ser det som positivt at det nå legges en plan for opprydding i området rundt Vindholmen.

Aust-Agder fylkeskommune mener at det er svært positivt at det blir ryddet i sjøbunnen rundt Vindholmen. De planlagte tiltakene er også i tråd med Regional plan for vannforvaltning i vannregion Agder.

Vest-Agder fylkeskommune har ingen spesielle merknader til saken.

Kystverket Sørøst har ingen merknader til omsøkte tiltak, men de minner om søknaden om tiltaket også skal behandles etter havne- og farvannsloven. Ettersom tiltaket ligger i kommunens sjøområde, utenfor hovedled/biled, er det Arendal havn som skal behandle søknaden etter dette lovverket. I tillegg gjør de oppmerksom på at området måles opp av godkjent oppmåler for oppmåling i sjø, og resultatene sendes Kartverket for oppdatering av sjøkartene.

---

¹ Sedimentundersøkelse og risikovurdering, COWI AS, 3.2.2012

Vindholmen - Sedimentundersøkelse og risikovurdering, Løkholmen, COWI AS, 20.1.2017 (i forbindelse med planarbeid, omregulering av Vindholmen).

Tiltaksplan forurensede sedimenter for Vindholmen, COWI AS, oppdragsnr. A087751-001, 30.9.2018

Møte den 30.11.2018

Fylkesmannen, tiltakshaveren og konsulentene hadde en gjennomgang av tiltaksplanen i møte av 30.11.2018. Høringsuttalelsene var et tema, men det var ikke behov for spesiell gjennomgang av disse.

Fjerning av vrak var et av hovedpunktene som ble diskutert med tiltakshaveren. Fylkesmannen ba om ytterligere opplysninger som ble mottatt den 21.12.2018.

Vindholmen eiendom sin kommentar til utkast til tillatelse

Fylkesmannen oversendte et utkast til tillatelse til tiltakshaver den 9.1.2019. Vi mottok kommentar fra bedriften den 14.1.2019. Følgende momenter er bemerket:

- Tiltakshaver presiserer at metodene til AquaSub er lagt til grunn for søknaden, men det foreligger ennå ikke avtale med bedriften. Fylkesmannen har på bakgrunn av dette endret formulering på side 3.
- Tiltakshaver oppfatter Kystverkets uttalelse slik at uttalelsen gjelder for forurensede sedimenter og ikke for fjerning av vrak. Fylkesmannen presiserer at uttalelsene ovenfor omfatter både tiltaksplan og fjerning av vrak. Videre kan Fylkesmannen ikke uttale seg når det gjelder havne- og farvannsloven siden vi ikke har myndighet etter dette regelverket. Vi ber derfor om at tiltakshaver tar kontakt med Kystverket/Arendal havn for å avklare behovet for ev. saksbehandling etter havne- og farvannsloven.
- Tiltakshaver presiserer at det planlegges at vann fra slamavvanning føres tilbake til innenfor siltgardin/boblegardin, jf. tillatelsens pkt. 10. Vi regner med at dette området er hvor berging/heving av vrak og mudring vil foregå. Vi endrer derfor ikke dette punktet i tillatelsen.

Fylkesmannens vurdering og begrunnelse

Lovgrunnlag

Ved tiltak som representerer en fare for spredning av forurensning/miljøgifter gis det tillatelse med hjemmel i § 11 i forurensningsloven (særskilt tillatelse til forurensende tiltak) da tiltak som kan medføre fare for forurensning er forbudt, jf. § 7 i forurensningsloven (plikt til å unngå forurensning). Fjerning av lektere fra sjøbunnen regnes som en form for midlertidig anleggsvirksomhet. «*Vanlig forurensning*» fra midlertidig anleggsvirksomhet er tillatt uten tillatelse, jf. forurensningsloven § 8 første ledd punkt 3. Forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet som pga. art, omfang eller virkning ikke kan regnes som «*vanlig forurensning*», krever derimot tillatelse etter forurensningsloven § 11. I vår vurdering om behov for tillatelse har vi tatt hensyn til resipientens sårbarhet og det biologiske mangfoldet i det berørte området. Vi har konkludert med at tiltakets omfang og art av forurensningen tilsier at det er nødvendig med egen utslippstillatelse for tiltaket.

I henhold til Rundskriv T-3/12 pkt. 2.4 har Fylkesmannen myndighet til å vurdere behovet for, og eventuelt gi tillatelse til anleggsvirksomhet som for eksempel fjerning av lektere fra sjøbunnen.

Det er sedimenter/begroing på vrakene og det vurderes foreløpig et lag på 10 cm. Mengder sedimenter/begroing er estimert til ca. 80 m³ som ligger på vrakene og er planlagt å fjerne før

berging av vrak. Dette innebærer at tiltaket er vurdert etter forurensningsforskriften kapittel 22 Mudring og dumping i sjø og vassdrag, jf. § 22-6.

I alle offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal rettsprinsippene i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 8-12, jf. § 7 legges til grunn for beslutningen. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering av kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, at kostnader bæres av tiltakshaver, miljøforsvarlige teknikker for drift og rensning samt best mulig lokalisering. I tillegg legges målsetninger og krav i forskrift 15.12.2006 nr.1446 om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) til grunn, dvs. tilstanden i vannforekomstene skal vernes mot forringelse, og skal bedres med mål om å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand innen 2021, jf. vannforskriften §§ 4-6.

Om vannforekomst og miljøtilstand rundt Vindholmen

Tromøysund (Id.nr.: 0120030203-2-C) er beskrevet som beskyttet kyst/fjord med lite tidevann og moderat oppholdstid for bunnvann, jf. www.vann-nett.no. Strømhastigheten er moderat. Tromøysund har vært og er forurenset av miljøgifter fra industrielle utslipp og diffus avrenning fra byer/tettsteder/infrastruktur. Både kjemisk og økologisk tilstand er dårlig, jf. Vann-nett 2019. Tromøysund er i risiko for å ikke oppnå miljømålet om god kjemisk og økologisk kvalitet innen 2021. Tiltak rettet mot forurensete sedimenter og opprydding av avfall er svært ønskelig for å oppnå målsetningene i vannforskriften. Vi vurderer derfor dette konkrete tiltaket som et lite og midlertidig tiltak som ikke vil varig påvirke miljøtilstanden i vannforekomsten, jf. vannforskriften § 4. Forurensningen fra tiltaket med berging av vrak vil ha en forbigående effekt gitt de vilkår som er stilt. Tiltaket er derfor ikke vurdert etter vannforskriften § 12.

Det er, i undersøkelsesrapporter, redegjort for naturmangfold utenfor Vindholmen. Det er godt dokumentert at det er viktige naturverdier i området nær Vindholmen. Disse områdene er listet opp i rapporten fra undersøkelsene i 2012 og tiltaksplanen fra 2018. Fylkesmannen finner at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til å fatte en beslutning i saken, jf. naturmangfoldloven § 8.

Utenfor Vindholmen er det registrert to ålegrasslokaliteter, Bukkeskjær og Krøgeneskilen som er ansett som viktig. Det er i tillegg registrert makrellterne (sterkt truet) ærfugl (nær truet), svartand (nær truet), fiskemåke (nær truet) og krabbekløver (nær truet) rundt Vindholmen.

Ålegrassamfunn ved Bukkeskjær (ID BN00043734) er mest utsatt i forbindelse med det planlagte tiltaket. Ålegrasenger har mange viktige funksjoner i økosystemet; ålegras er habitat for et mangfold av stasjonære planter og dyr samt ålegrasengene skaper grunne bløtbunnsflater og stabiliserer/modifiserer bunnsedimentet gjennom sitt omfattende rotsystem. Ålegrasengene er også viktig oppvekstområde for yngel av torsk. Dette konkrete tiltaket med berging av vrak berører området utenfor Løkholmen ca. 20 - 50 m fra det registrerte ålegrassamfunnet, jf. Miljødirektoratets Naturbase. Ved utførelse av tiltak må virksomheten derfor ta særskilt hensyn til dette området og må unngå ev. skadelige påvirkninger. Dette innebærer også at partikkelspredning må begrenses så langt som mulig.

Utenfor Vindholmen er det registrert gytefelt for torsk (Pusnes - Tybakken) i kategorien C-1, lokalt viktig gytefelt, jf. <https://kart.fiskeridir.no/plan>. Selv om gytefelt er forskjellig fra eksempelvis naturtypene ålegressenger og taeskog, er slike områder er viktige for å sikre rekruttering av fisk².

Av hensyn til plante- og dyreliv, friluftsliv og rekreasjon er det en hovedregel at tiltak i sjø ikke tillates i tidsrommet fra 15. mai til 15. september. Den biologiske produksjonen i vannmassene er også stor i denne perioden, og det er ikke ønskelig med negativ påvirkning av vannmassene.

Berging av lektere

Aquasub beskriver at bergingen skal skje på en skånsom og sikker måte. Det vil iverksettes spesielle tiltak i forhold til at lasterommene kan inneholde forurensede sedimenter som må tas hånd om før heving.

Tiltaket kan innebære noe mudring fra og rundt vrakene. Mengde sedimenter er beregnet under forutsetning av at det er to vrak à 25x8 meter og 10 cm sedimenter/begroing. Estimert mengde sedimenter er ca. 80 m³. Det planlegges å suge opp sedimentene på land inn i geotuber for avvanning. Massene vil bli plassert i containere og det rene vannet presses ut av tubene og slippes tilbake til sjø. For å få partikler til å binde seg i geotubene, er det ønskelig å bruke flokkuleringsmiddel, Kemira Superfloc C-496, og ved behov Kemira Pix-313 (jernklorid) for å redusere pH. Disse flokkuleringsmiddele ansees ikke å ha miljøskadelige effekter for vannlevende organismer. Vi likevel forventer det foreligger driftsrutiner som blant annet omfatter dosering av flokkuleringsmiddel, kontroll av om flokkuleringen fungerer etter hensikten og sjekk av membran og pumpe mm.

Analyseresultatene i de gjennomførte undersøkelsene viser at det er miljøgifter i tilstandsklasse IV (dårlig) eller V (svært dårlig) i alle sedimentprøvene rundt Løkholmen. Klassifiseringen er gjort i henhold til Miljødirektoratets relevante veiledere³. Det er påvist forhøyede konsentrasjoner av kobber, nikkel og sink, PAH-forbindelser og TBT. Det er i tillegg påvist PCB7 i tilstandsklasse III (moderat) i tre stasjoner utenfor Løkholmen (LH2, LH3, LH4)⁴. Området ytterst i bukta er mindre forurenset enn stasjonene lenger inne. Ettersom det er påvist flere tungmetaller og organiske miljøgifter i høye konsentrasjoner i sediment, mener vi at det er nødvendig å sette på ett poleringsfilter med aktivt kull og sphangnum (i henhold til søknad) og den måte sikre at miljøgifter ikke slippes tilbake til sjøen, naturmangfoldloven § 9, føre-var prinsippet. Prøvene tas før og etter geotubene for å dokumentere dette.

Det er påvist forurensing i sjøbunnen og virksomheten må dermed gjennomføre målinger av vann som slippes tilbake til sjø for å sikre at tilbakeført vann faktisk er rent. Vi forutsetter at tiltakshaveren

---

² Gytefeltområde er et funksjonelt gytefelt bare i noen tider på året, mens til andre tider vil ikke inngrep nødvendigvis påvirke gytefeltet, jf. Fisken og havet nr. 1 - 2013: Kartlegging av gytefelt. Gytefelt for kysttorsk.

³ Klassifisering av miljøkvalitet i vann (Veileder 02:2018) og Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota (M-608/2016)

⁴ Vindholmen - Sedimentundersøkelse og risikovurdering, Løkholmen. COWI rapport av 20.1.2017

skal ha god og fortløpende kontroll på partikkelspredning og resipientkvalitet slik at det er mulig å vurdere endringer i vannkvalitet. Dette forutsetter at det foreligger referansemålinger før oppstart.

Ettersom sedimentene i tiltaksområdet er forurenset setter vi krav om at mudremassene leveres til godkjent mottak.

Virksomheten ønsker å bruke boblegardin rundt vrak. Vi mener at bruk av silt- og/eller boblegardin kan være et nødvendig og godt tiltak for å begrense partikkelspredning. Vi forutsetter at tiltakshaver velger utstyr som best egnet for å hindre forurensning, og at tiltaket ikke medfører spredning av uønskede partikler under mudring og heving av vrak. Dersom det brukes siltgardin/boblegardin må det foreligge rutiner for sjekk av om utstyret er plassert og fungerer som tiltenkt. Det er også satt grenseverdi for turbiditet i tillatelsen. Det skal også etableres referansestasjon. Alle målinger skal loggføres. Dersom nivået overskrides må utslippet/tiltaket stanses inntil målinger viser nivå under grenseverdi.

Heving, miljøsanering og levering av vrak

Det planlegges å vinsje vrak opp og flytte disse inn til land. Tiltakshaver har vurdert at dette er den mest skånsomme metoden for å fjerne vrakene. Vi forutsetter at virksomheten ikke skal medføre forurensende utslipp til vann når vrak heves og ev. saneres på land.

Det foreligger ikke opplysninger om at vrakene inneholder deler som kan klassifiseres som farlig avfall. Dersom det er mulig, må dette sjekkes før heving. Det er også viktig at det utarbeides beredskapsplan og miljørisikovurdering innen tiltaket startes.

Det er presisert i tillatelsen at det skal være tett dekke for et passende areal på midlertidig mellomagring av vrak. Vi mener at lektere i utgangspunktet bør saneres ved godkjente anlegg som har tillatelse for den type aktiviteter. Vi anser likevel at dette kan være utfordrende pga. vrakenes størrelse og tilstand. Vi tillater derfor at vrakene saneres ved Vindholmen på areal hvor det er fast og tett dekke. Området må sikres og virksomheten må utarbeide saneringsplan før tiltaket startes. For øvrig gjelder reglene om farlig avfall i kapittel 11 for oppbevaring og innlevering av farlig avfall som oppstår ved sanering. Slikt avfall skal deklarerer, jf. §§ 11-8 og 12.

Tiltakets påvirkning på økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for (jf. naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning). Tiltaket vil kunne gi en midlertidig negativ miljøeffekt under gjennomføringen, men tiltaket er positivt langsiktig. Fylkesmannen mener at tiltaket ikke vil bidra til den samlede belastningen av økosystemet i nevneverdig grad så fremt det iverksettes avbøtende tiltak under gjennomføringen. Det må likevel påvises aktsomhet mht. ukjente miljøproblemer i området.

Ifølge naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Avbøtende tiltak som bruk av boblegardin, siltgardin o.l. er et eksempel på dette.

Videre sier naturmangfoldloven § 12 at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Det må benyttes den teknologien som gir minst miljøbelastning.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse og vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, innen tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til: Fylkesmannen i Agder, miljøvernavdelingen, Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal eller til e-postadresse: fmagpost@fylkesmannen.no

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
faggruppetleder forurensning
Miljøvernavdelingen

Ildikó Nordensvan
seniorrådgiver
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
COWI AS
Stærk & CO

Vilkår for tillatelsen

1. Tiltaket kan kun gjennomføres mellom 15. september og 15. mai. Arbeidene må være avsluttet innen 31.12.2020.
2. Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.
3. Internkontroll, inkludert miljørisikovurdering for aktiviteten må være utarbeidet, jf. forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127. Alle avvik skal loggføres.
4. Alle operasjoner må utføres på en slik måte at det ikke fører til fare for eller skade på miljø, mennesker, dyr eller annens eiendom. Den ansvarlige skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse fjerne og begrense virkningen av akutt forurensning for all virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskapen til den ansvarlige skal stå i et rimelig forhold til sannsynligheten for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og begrense virkningen av en eventuell forurensning.
5. Vannkvaliteten skal ikke forringes, jf. vannforskriftens § 4.
6. Den best tilgjengelige teknologien/metoden må benyttes i utførelsesfasen både mht. metode, kontroll og overvåkning, jf. BAT-prinsippet («Best Available Technology»).
7. Det skal brukes utstyr som i minst mulig grad medfører spredning av partikler. Det må benyttes utstyr som omslutter hele tiltaksområdet (siltgardin og/eller boblegardin). Eventuelle andre spredningsbegrensende kan benyttes. Det må dokumenteres at tiltakene har tilsvarende effekt.
8. Det skal etableres kontroll med partikkelinnhold i vannmassene, og at det ikke er spredning av partikler/miljøgifter til omliggende områder både ved berging og ev. mudring og avvanning.
9. Det skal utføres turbiditetsmålinger i flere dybdeintervaller fra vannoverflaten og ned til sjøbunnen. Målingene må være representative i forhold til påvirkningsgraden av tiltaket. Alle målinger skal loggføres. Det skal minimum etableres én målestasjon i påvirket område og én referansestasjon. Målerne skal plasseres før arbeidene starter. Turbiditet måles ved begge stasjonene samtidig. Grenseverdien settes til referanseverdi pluss 5 NTU. Tiltaket skal stanses ved overskridelse av grenseverdien utover en periode på 20 minutter, og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres samt Fylkesmannen varsles. Tiltakene kan gjenopptas når turbiditeten ved målestasjonen er lavere enn grenseverdien.
10. Det må gjennomføres spredningsbegrensende tiltak for å hindre at forurensede sedimenter renner tilbake til vannet i forbindelse med avvanningsprosessen. Vann fra avvanning av muddermasser må ledes til mudreamrådet, og utstyr (boblegardin og/eller siltgardin) må ikke fjernes før massene er ferdig avvannet.

11. Avvannet vann skal prøvetas og suspendert stoff, tungmetaller og organiske miljøgifter analyseres for å kontrollere kvaliteten av tilbakeført vann. Utslippspunktet må ikke medføre nedslamming av viktig biologisk mangfold. Under avvanning må forurensede masser holdes adskilt.

Vilkår for mellomlagring og ev. sanering av vrak

12. Området rundt vrakene skal sikres.
13. Mellomlagring og ev. sanering av lektervrak på land skal skje på fast og tett dekke. Ev. sanering skal utføres i henhold til saneringsplan.
14. Oppsamlingsutstyr (absorbenter eller tilsvarende) må være tilgjengelig enhver tid slik at eventuelt utslipp som søl/lekkasje samles opp umiddelbart.
15. Før ev. opphugging skal båten saneres for all olje og andre miljøfarlige stoffer som kan utgjøre en fare for forurensning.
16. Farlig avfall som genereres skal sorteres og leveres så fort som mulig i samsvar med inngått avtale med godkjent mottak for farlig avfall.
17. Midlertidig mellomlagring av farlig avfall må skje under tak og tett dekke.
18. Før tiltaket iverksettes og minimum en uke før skal det gis beskjed til Fylkesmannen om dato for oppstart, samt hvem som er ansvarlig entreprenør. Det kan bli ført tilsyn under arbeidene.

Vilkår knyttet til massedisponering

19. Mudremassene skal håndteres på en slik måte at det ikke blir skadelig avrenning til vann eller vassdrag.
20. Mengder og tidspunkt for opptak av muddermasser skal registreres. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten ved en eventuell kontroll.
21. Mudremassene må leveres til godkjent mottak.
22. Transport av masser til disponeringsstedet skal skje på en slik måte at det ikke medfører lekkasje og spredning av muddermasser under selve transporten.

Dokumentasjonskrav

Vindholmen Eiendom skal sende sluttrapport innen 6 uker etter at tiltakene er avsluttet og dokumentere at vilkårene som er gitt i tillatelsen er overholdt. Sluttrapporten må også omfatte følgende dokumenter:

- resultater fra turbiditetsmålinger og eventuelle vannanalyser
- kopi av sluttseddel for innlevert mengde (vekt) avfall til godkjent mottak,
- dokumentasjon på levering av masser til godkjent deponi,
- kopi av deklarasjonsskjema for levert farlig avfall,
- beskrivelse av det utførte arbeidet og avvik (inkludert eventuelle utfordringer).

Vi minner for øvrig om meldeplikt til Norsk maritimt museum ved eventuelle funn av kulturminner under anleggsarbeidet.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar virksomheten fra plikter i henhold til annet lovverk.

Dokumentet er elektronisk godkjent